

30. juni 2021

Høring - Forslag til endringer i forskrift om arbeid som utføres i arbeidstakers hjem

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 88 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Tekna er positive til Arbeids – og sosialdepartementet intensjon om å endre forskriften som regulerer arbeid som utføres i arbeidstakers hjem. Tekna opptatt av at regelverket ikke bør bli for omfattende og administrativt krevende for arbeidsgiver, slik at det blir et hinder for gode og fleksible hjemmekontor – og fjernarbeidsløsninger.

Tekna er særlig opptatt av at to overordnede hensyn må balanseres i oppdateringen av forskriften. Regelverket må tilrettelegge for at arbeidstaker skal kunne arbeide fra andre steder ut fra fleksible og individuelle avtaler dersom arbeidets art tilsier det og forutsatt frivillighet fra den ansattes side. Videre er Tekna opptatt av at forskriften ikke skal kunne benyttes som et innsparingstiltak for arbeidsgiver, og således utfordre arbeidstakers arbeids – og lønnsvilkår.

1. Forslag om presisering av virkeområdet når det gjelder sporadisk arbeid

Tekna støtter departementets forslag om presisering fra «tilfeldig» til «sporadisk» i hjemmekontorforskriften § 1, da begrepet «sporadisk» vil oppfattes som mer dekkende for de tilfeller forskriften ikke skal komme til anvendelse.

2. Forslag om myndighetspålagt eller anbefalt hjemmekontor

Tekna støtter departements syn om at kravet til skriftlig avtale erstattes med skriftlig informasjon til arbeidstakerne og en drøftelsesplikt med tillitsvalgte.

I den foreslåtte forskriftsteksten presiseres at det er informasjonen til de ansatte som skal drøftes. Det fremgår av høringsbrevet at et krav om en slik drøfting vil sikre en dialog mellom partene om de ulike forholdene ved hjemmekontorsituasjonen. Tekna mener at drøftingsplikten i forskriftsteksten bør utvides slik at denne dialogen sikres. Eksempelvis at arbeidsgiver skal drøfte «informasjonen og hjemmekontorsituasjonen» med de tillitsvalgte.

3. Innføring av generell drøftelsesrett for de tillitsvalgte

Hjemmekontorordninger vil antagelig bli mer utbredt, og forskriften vil da i større grad komme til anvendelse. Det er sentralt at tillitsvalgte får en tydeligere påvirkningsmulighet, i form av en drøftelsesrett i forskriften. Eksempelvis at praktiseringen av hjemmekontorordninger, bedriftens generelle syn på innholdet i den

skriftlige avtalen i forskriftens § 2, skal drøftes med tillitsvalgte ved innføring og minst en gang årlig.

Tekna syn er at det bør være en drøftelsesplikt- og rett i forskriften uavhengig av grunnlaget for hjemmekontorordningen, altså uavhengig av en pandemisituasjon og myndighetspålegg.

4. Avtalens innhold

Tekna støtter som utgangspunkt departementets forslag til å ikke endre kravene til den skriftlige avtalen i forskriftens § 2. Mer omfattende og spesifikke krav kan innebære et hinder for frivillige og ønskede hjemmekontorløsninger. Samtidig understreker Tekna betydningen av at tillitsvalgte involveres i drøftelser lokalt i spørsmål knyttet til hjemmekontorordninger.

5. Yrkesskade

Tekna mener at eventuelle regelendringer fortrinnsvis må fremgå i yrkesskadelovens eller folketrygdlovens dekningsområde.

6. Arbeidsmiljø

Tekna støtter forslaget om presisering av det psykososiale miljøet i forskriften § 3.

7. Forslag om endringer i arbeidstilsynets rolle

Etter dagens forskrift skal Arbeidstilsynet gi veiledning om bestemmelsene i forskriften, men de har ikke myndighet til å føre tilsyn med forskriftens bestemmelser. Tekna støtter departementets forslag om å endre dette.

Verken arbeidsgiver eller Arbeidstilsynet skal ha adgang til arbeidstakers hjem. Tekna mener, i likhet med departementet, at man kan føre tilsyn med forskriften bestemmelser uten nødvendigvis å måtte inspisere arbeidstakers hjem, for eksempel tilsyn med reglene om skriftlig avtale. Dessuten peker departementet på at man kan føre tilsyn med arbeidsgivers plikt til å forsikre seg om at arbeidsforholdene er fullt forsvarlige. Det systematiske HMS-arbeidet i virksomhetene må også omfatte arbeid fra hjemmet.

Tekna mener endringer i arbeidstilsynets rolle ved hjemmearbeid fremstår som et velbegrunnet standpunkt.

8. Arbeidstid

Tekna ønsker ikke at det skal foreligge andre hjemmelsgrunnlag i forskriften for arbeidstid enn arbeidsmiljølovens kapittel 10. Det bør tilstrebes at verneregler er de samme uavhengig av lokaliseringen av arbeidssted. Tekna ser i liten grad ett begrunnet behov for en adgang til å ha forskjellig hjemmelsgrunnlag for arbeidstidsordninger for hjemmearbeid.

Tekna mener det i dag er tilstrekkelig fleksibilitet innenfor rammene av arbeidsmiljølovens kapittel 10. Flere vil arbeide hjemmefra i fremtiden, og nettopp arbeid fra eget hjem innebærer at det kan være vanskelig å skille arbeidstid og fritid.

Kapittel 10 i arbeidsmiljøloven trekker den sentrale balansen mellom vern og fleksibilitet. Andre arbeidstidsordninger fra hjemmekontor bør løses i dialog med tillitsvalgte, og den enkelte arbeidstaker, med hjemmel i nettopp arbeidsmiljølovens kapittel 10.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær